

विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५

प्रस्तावना: विदेशमा लामो समय बसी तालिम र उच्च शिक्षा मार्फत सिप, अनुभव, र पूँजी हासिल गरेका युवाहरूलाई स्वदेशमा नै व्यवसाय सञ्चालन गरी देशको आर्थिक विकासमा टेवा पुर्याउने वातावरण सृजना गर्न र यसबाट उत्पादनशिल क्षेत्रमा लगानी बढाई थप रोजगारीका अवसर देश भित्रै सृजना गर्न उत्प्रेरणा जगाउनु परेको छ । प्रस्तुत सन्दर्भमा युवाहरूलाई कृषि क्षेत्रमा आकर्षित गरी कृषि उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्ने र कृषि क्षेत्रको व्यवसायिकरणबाट आय आर्जन बढाउने उद्देश्यले विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा शिक्षित युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को बजेटमा रहेको विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालनका लागि मन्त्रिपरिषदबाट स्वीकृत गरी यो कार्यविधि लागू गरिएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

- संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यो कार्यविधिको नाम "विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा शिक्षित युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५" हुनेछ ।
(२) यो कार्यविधि मन्त्रिपरिषदबाट स्वीकृत भएको मितिदेखि लागू हुनेछ ।
- परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा,-
 - "कार्यालय" भन्नाले कृषि ज्ञान केन्द्र सम्झनु पर्छ ।
 - "प्रदेश" भन्नाले प्रदेश नम्बर तीन सम्झनु पर्छ ।
 - "प्रस्ताव" भन्नाले उच्चमीले कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पेश गरेको आवेदनको विवरण सम्झनु पर्छ ।
 - "प्रोत्साहन अनुदान" भन्नाले यस कार्यविधि अनुरूप सञ्चालन गर्ने कार्यमा प्रोत्साहन गर्न उपलब्ध गराइने नगद वा पुँजीगत अनुदानलाई सम्झनु पर्छ ।
 - "विदेश" भन्नाले नेपाल सरकारबाट वैदेशिक रोजगारीको लागि काम गर्ने अनुमति (वर्क परमिट) पाएका देशहरू भन्ने सम्झनु पर्छ ।
 - "विदेशबाट फर्केका व्यक्तिहरू भन्नाले" विदेशमा रही कृषि सम्बन्धि सिप, ज्ञान, प्रविधि तथा शिक्षा हासिल गरेर स्वदेश फर्केका युवाहरू भन्ने सम्झनु पर्छ ।
 - "व्यवसायी" भन्नाले यस कार्यविधि अनुरूप कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवेदन दिने विदेशबाट फर्केका व्यक्तिहरू र शिक्षित युवाहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

- (ज) "मन्त्रालय" भन्नाले भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।
(झ) "मूल्याङ्कन समिति" भन्नाले यस कार्यविधिको दफा (१) अनुसारको मूल्याङ्कन समितिलाई सम्झनु पर्छ ।
(ञ) "युवा" भन्नाले साक्षर भै कृषि पेशामा संलग्न भएको वा हुन चाहाने १८ देखि ४० वर्ष पुगेको व्यक्तिलाई सम्झनु पर्छ ।
(ट) "साझेदार" भन्नाले विदेशबाट फर्केका व्यक्तिहरू र शिक्षित युवाहरूलाई सम्झनु पर्छ ।

३. उद्देश्य: यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिमको हुनेछ:-

- (क) विदेशबाट सिप र पूँजी आर्जन गरेका युवाहरूलाई स्वदेशमा लगानी र उद्यम गर्ने वातावरण सृजना गर्ने,
(ख) स्वदेशमा स्वरोजगारका अवसर सिर्जना गरी रोजगारीको लागि विदेशिने क्रम न्युनिकरण गर्न सहयोग पुर्याउने तथा थप रोजगारीको सृजना गर्ने,
(ग) नेपाली माटो र हावापानी सुहाउँदो तथा विदेशमा सफल उन्नत प्रविधिहरूको अनुसरण गरी प्रविधि प्रसार गर्ने ।

परिच्छेद - २

कार्यक्रम सञ्चालन

४. प्रस्ताव आब्हान: (१) सम्बन्धित कार्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन गर्न इच्छुक साझेदार संस्थाहरूबाट निवेदन दिन पन्द्र दिनको म्याद दिई अनुसूची-१ बमोजिमको सूचना सम्बन्धित जिल्लाका स्थानीय रेडियो वा पत्र पत्रिकामा प्रकाशन गरी निवेदन माग गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम आब्हान गरिएको प्रस्तावमा इच्छुक साझेदार संस्थाले अनुसूची-२ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित कार्यालयमा प्रस्ताव र निवेदन दर्ता गर्न सक्नेछन् ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको सूचनाको जानकारी यस कार्यक्रम लागू हुने सम्बन्धित स्थानीय तहमा समेत पठाउनु पर्नेछ ।

५. मूल्याङ्कन समिति: (१) प्रस्ताव मूल्याङ्कन गरी साझेदार संस्था छनौटको सिफारिस गर्न कार्यालयमा सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३, सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ तथा प्रदेश सार्वजनिक खरिद अन्तरिम कार्यविधि, २०७५मा व्यवस्था भए बमोजिमको मूल्याङ्कन समिति रहनेछ:-

(२) मूल्याङ्कन समितिमा मन्त्रालयको एक जना विज्ञ अधिकृत प्रतिनिधि अनिवार्य राख्नु पर्नेछ ।

(३) प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भएको अतिरिक्त मूल्याङ्कन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(क) मूल्याङ्कन समितिले आवश्यकता अनुसार मूल्याङ्कन तथा अन्य मापदण्डहरू तयार गरी स्वीकृतिका लागि कार्यालयमा पेश गर्ने,

(Handwritten signatures and marks)

(ख) मूल्याङ्कन समितिले प्राप्त प्रस्तावहरू तोकिएको मापदण्ड बमोजिम मूल्याङ्कन गरी स्वीकृतिका लागि कार्यालयमा पेश गर्ने ।

६. सम्झौता: (१) प्रस्ताव स्वीकृत भएका साझेदार संस्थाले जानकारी प्राप्त गरेको पन्ध्र दिनभित्र अनुसूची-३ बमोजिम सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समयसीमा भित्र सम्झौता गर्न नआएमा क्रमश दोस्रो र तेस्रो प्राथमिकतामा रहेका साझेदार संस्थासँग सम्झौता गर्न सकिनेछ ।

(३) रितपूर्वकको एक मात्र प्रस्ताव दर्ता हुन आएमा छनौट गरी सम्झौता गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम सम्झौता गर्न नआएमा वा रितपूर्वक कुनै पनि प्रस्ताव पर्न नआएमा पन्ध्र दिनको म्याद दिई पुनः सूचना प्रकाशन गर्नु पर्नेछ ।

७. विशेष प्राथमिकता: (१) पिछडिएको क्षेत्र तथा समुदायलाई विशेष प्राथमिकता दिई कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

(२) कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउन संघीय र स्थानीय तहहरूद्वारा सञ्चालित कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूसँग समन्वय गरी तादाम्यता कायम गर्दै दोहोरोपना नहुने गरी एकिकृत रूपमा सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

८. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन: (१) यस कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यालयले गर्नेछ ।

(२) यस कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन आवश्यकता अनुसार मन्त्रालय, कृषि विकास निर्देशनालय र केन्द्रले गर्न सक्नेछन् ।

(३) उपदफा (१) र (२) बमोजिम गरिएको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ३

कार्यक्रम सञ्चालनको आर्थिक तथा अन्य पक्ष

९. अनुदान: छनौट भएका प्रस्तावलाई स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा व्यवस्था भए बमोजिम पचासी प्रतिशत सम्म वा अधिकतम रु. दुई लाख सम्म अनुदान उपलब्ध गराइनेछ । लाभान्वित साझेदारले कम्तीमा पन्ध्र प्रतिशत रकम साझेदारीको रूपमा स्वयमले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

१०. कारबाहीको व्यवस्था: (१) सम्झौता अनुरूप काम नगर्ने साझेदार संस्थालाई कार्यालयले अनुदान रोक्का गर्नेछ ।

(२) साझेदार संस्थाले सम्झौता बमोजिम अनुदान रकम लिई दुरुपयोग गरेमा त्यस्ता संस्थाबाट दश प्रतिशत जरिवाना सहित अनुदान रकम असुल उपर गरिनेछ ।

११. संशोधन : यो कार्यविधि कार्यान्वयनमा कुनै बाधा अड्चन परेमा मन्त्रालयले संशोधन गर्न सक्नेछ ।
१२. प्रचलित कानून बमोजिम हुने : यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका विषयमा यसै कार्यविधि बमोजिम र अन्य विषयका हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

अनुसूची - १
(दफा ४ सँग सम्बन्धित)
प्रस्ताव आव्हानको सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति: २० / /

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, प्रदेश नं. ३ को आ.व. को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७५ बमोजिम विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा शिक्षित युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न का विदेशबाट फर्केका व्यक्तिहरू र शिक्षित युवाहरूले यो सूचना प्रकाशित भएको १५ औं दिनभित्रमा कार्यालय समय भित्र आईपुग्ने गरी देहाय बमोजिमका कागजात सहित निवेदन साथ अनुसूची-२ बमोजिमको प्रस्ताव दर्ता गर्नुहुन आव्हान गरिन्छ । साथै रित नपुगेका वा म्याद नाघी प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरू छनौटका लागि समावेस हुन नसक्ने ब्यहोरा समेत जानकारी गराईन्छ ।

तपशिल

१. रु. १० को हुलाक टिकट टाँस गरेको निवेदन
२. आवेदकको नेपाली नागरिकताको प्रमाणित प्रतिलिपी, पासपोर्टको प्रतिलिपि(विदेशबाट फर्किएका युवाहरूको हकमा) र संस्थाको हकमा संस्था दर्ता तथा नविकरण गरेको प्रमाणपत्र ।
३. संस्थाको हकमा स्थायी लेखा नम्बर (PAN) को प्रमाणित प्रतिलिपि ।
४. प्रस्तावकले लागत साझेदारी गर्ने र अन्य निकायबाट अनुदान लिए/नलिएको प्रतिबद्धतापत्र ।
५. प्रस्ताव अनुसारको लागत अनुमान ।

अनुसूची - २
(दफा ४ सँग सम्बन्धित)
प्रस्ताव-पत्र

क) प्राविधिक प्रस्ताव:							
१	प्रस्तावित कार्यक्रमको नाम						
२	कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने स्थानको ठेगाना						
३	आवेदकको नाम						
४	ठेगाना						
५	आवेदकको सम्पर्क टेलिफोन नं., फ्याक्स नं., मोबाइल नं.						
६	आवेदकको email address						
७	आवेदक संस्थाको दर्ता नम्बर						
८	दर्ता भएको निकाय र दर्ता मिति						
९	आवेदक संस्थाको उमेर (दर्ता वा स्थापना पश्चातको अवधि वर्षमा)						
१०	भ्याट /पान दर्ता नम्बर						
११	प्रस्तावित कार्यक्रमको अनुमानित लागत रु.						
१२	प्रस्तावकले आफ्नै धोतबाट व्यहोर्ने रकम रु.						
१३	कृषि ज्ञान केन्द्रसंग माग गरेको रकम रु.						
१४	प्रस्तावित कार्यक्रमको उद्देश्य:						
१४.१							
१४.२							
१४.३							
१४.४							
१४.५							
१५	प्रस्तावित कार्यक्रम कार्यान्वयन स्थलमा विद्यमान भौतिक पूर्वाधारहरू:						
१५.१	सडक सुविधा (छ/छैन)		नजिकको बजारको नाम				
१५.२	कस्तो सडक छ (कच्ची/पक्की)		बजार सम्मको दुरी (कि.मी.)				
१५.३	बिजुलीको सुविधा (छ/छैन)		सदरमुकाम देखिको दुरी (कि.मी.)				
१५.४	खानेपानीको सुविधा (छ/छैन)		जग्गाको स्वामित्व (आफ्नै/लिजमा)				
१६	प्रस्तावित कार्यक्रमबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित हुनेको संख्या:						
१७	लक्षित समुदाय (अप्रत्यक्ष लाभान्वित हुनेको संख्या)		पुरुष	महिला	दलित	जनजाती	अन्य
१८			प्रस्तावित कार्यक्रमबाट सम्पन्न गरिने कृषाकलापहरूको विवरण:				
१८.१							
१८.२							
१८.३							

१९	क्रियाकलाप कार्यान्वयन योजना:												
	योजना	श्रावण	भाद्र	आश्विन	कार्तिक	मंसिर	पौष	माघ	फाल्गुण	चैत्र	वैशाख	जेष्ठ	आषाढ
१९.१													
१९.२													
१९.३													
१९.४													
२०	कार्यक्रम समाप्ति पश्चात अपेक्षित उपलब्धिहरू (बुंदागत रूपमा सम्भव भए परिमाण समेत खुलाउने):												
	अपेक्षित उपलब्धिहरू										परिमाण		
२०.१													
२०.२													
२०.३													
२०.४													
२१	प्रस्तावित कार्यक्रममा अन्य निकायहरू समेत सामेल हुने भए तिनको नाम र सहकार्य हुने रकम खुलाउने:												
	प्रस्तावित कार्यक्रममा संलग्न निकायहरूको नाम र ठेगाना									सहकार्य हुने रकम रु.			
२१.१													
२१.२													
२१.३													
२१.४													
२२	प्रस्तावकले बिगत वर्षमा सम्पन्न गरेका उल्लेखनिय कार्यहरू (प्रस्तावित कार्यक्रमसंग मेलखाने मात्र):												
२२.१													
२२.२													
२२.३													
२२.४													
२३	उपरोक्त कार्य सम्पादनका लागि भएको लगानी रकम रु.												
२४	प्रस्तावित कार्यक्रम सम्बन्धी आवेदकको अनुभव र तालिम भए अवधी समेत खुलाउने :												
	अनुभव तथा तालिमहरू										अवधी		
२४.१													
२४.२													
२४.३													
२४.४													
२५	प्रस्तावकसंग विद्यमान जनशक्ति विवरण:												
	जनशक्ति विवरण			शैक्षिक योग्यता				तालिमको नाम र अवधी					
२५.१													
२५.२													
२५.३													
२५.४													

२६	प्रस्तावित कार्यक्रमले सृजना गर्ने थप रोजगारी संख्या:							
ख) आर्थिक प्रस्ताव:								
प्रस्तावमा उल्लेखित कृयाकलापहरुको लागत अनुमान र सहकार्यको विस्तृत विवरण:								
क्र. सं.	मुख्य-मुख्य कृयाकलापहरु	ईकाई	परिमाण	प्रति ईकाई दर	कुल लागत रकम रु.	प्रस्तावकको योगदान रु.	कार्यालयबाट अनुदान रु.	प्रस्तावकले बेहोर्ने रकमको स्रोत
१								
२								
३								
४								
५								
६								
७								
८								
९								
१०								
जम्मा रकम रु.								
VAT रकम रु.								
कुल जम्मा रकम रु.								
उल्लेखित सम्पूर्ण विवरणहरु सही रुपमा पेश गरेको छु/छौं । कहि कतै झुठो ठहरेमा कानुन बमोजिम सजाय भोग्न तयार रहेको व्यहोरा समेत अवगत गराउँदछु/छौं ।								
प्रस्तावक संस्थाको जिम्मेवार पदाधिकारीको								
नाम:								
पद:								
हस्ताक्षर:								
मिति:								
संस्थाको छाप								

Handwritten signature

Handwritten signature

अनुसूची - ३
(दफा ६ सँग सम्बन्धित)

सम्झौतापत्र

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, प्रदेश नं. ३ अन्तर्गतको कृषि ज्ञान केन्द्र..... को आव. को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गत लागत साझेदारीमा आधारित विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धी मिति गतेको राष्ट्रिय दैनिक /स्थानिय साप्ताहिक /स्थानिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित सूचना मुताबिक पेश हुन आएका प्रस्तावहरू मध्ये श्री को प्रस्ताव छनौट भएको हुंदा कृषि ज्ञान केन्द्र..... (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र श्री (यसपछि दोस्रो पक्ष भनिने) बिच तपशिल अनुसारका शर्तहरू पालना गर्ने गरी विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा शिक्षित युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यक्रम सञ्चालनका लागि द्वि-पक्षिय सम्झौता गरि बुझिलियो/दियो ।

तपशिल:

१. प्रथम पक्षले लागत साझेदारीमा आधारित विदेशबाट ज्ञान हासिल गरेका तथा शिक्षित युवा लक्षित व्यवसायीक कृषि कार्यक्रम कार्यक्रम सञ्चालन कार्यक्रमको लागि विनियोजित रु. मध्ये तीन प्रतिशत कन्टिन्जेन्सी वापतको रु. कट्टा गरी दोश्रो पक्षलाई रु. (अक्षरुपी.....) बराबरको आर्थिक अनुदान प्रदान गर्नेछ ।
२. दोश्रोपक्षले बांकी रकमको व्यवस्था गरी यस प्रदेश कोपालिका, नं. बडाको भन्ने स्थानमासम्ममा कार्यक्रम सम्पन्न गर्नेछ ।
३. दोश्रोपक्षले प्रथम पक्ष समक्ष पेश गरेको स्वीकृत प्रस्ताव पत्र मुताबिका सम्पूर्ण कार्यहरू उच्च गुणस्तर कायम राखी निर्धारित समय भित्र सम्पन्न गर्नेछ ।
४. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक निर्माण सम्बन्धी डिजाईन, इष्टिमेट, सुपरभिजन, रनिङ्ग विल, अन्तिम विल र कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन लगायतका सबै प्राविधिक कार्यहरू तथा निर्माण, खरिद, ढुवानी, सञ्चालन र जग्गाको व्यवस्था आदी दोश्रो पक्षले गर्नेछ ।
५. दोश्रो पक्षले शुरुमा आफ्नो तर्फको लगानीबाट सम्पन्न भएको कामको नियमानुसारको विल, दाखिला प्रतिवेदन, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन र आवश्यक अन्य कागजात सहित भुक्तानीका लागि प्रथम पक्ष समक्ष निवेदन पेश गरे पश्चात स्थलगत प्राविधिक प्रतिवेदनका आधारमा मनासिव ठहरे दोश्रो पक्षलाई प्रथम पक्षले किस्तावन्दीमा रकम भुक्तानी दिनेछ ।

६. प्रथम पक्षले कुनै पनि ब्रखत संचालित कार्यको अनुगमन /निरिक्षण गरी सम्झौता कार्यालय कार्य भए /नभएको हेर्न र आवश्यक सल्लाह सुझाव दिन सक्नेछ ।
७. दोस्रो पक्षले कार्यक्रम सञ्चालन स्थलमा अनिवार्य रूपले कार्यक्रमको नाम, ठेगाना तथा सहयोगी निकायको नाम र अनुदान रकम उल्लेखित बोर्ड सबैले देखे गरी राख्नेछ ।
८. कार्यक्रम सन्चालनका दौरान वा सम्पन्न भए पश्चातको सन्चालन, व्यवस्थापन, जोखिम र दिगोपनका लागी गरिने कार्यहरु तथा अप्रत्याशित रूपमा श्रृजित सबै प्रकारका दायित्व र जिम्मेवारी दोस्रो पक्षको हुनेछ ।
९. दोस्रो पक्षले नियमित रूपमा (कम्तिमा चौमासिक अवधिमा) कार्यक्रमको प्रगती, उपलब्धी एवं कारोबार सम्बन्धी विवरणहरु सम्बन्धित कार्यालयलाई अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
१०. कार्यक्रम सञ्चालनका दौरान कुनै कुरामा हेरफेर वा परिमार्जन गर्नु परेमा दुवै पक्षको आपसी सहमती अनुसार हुनेछ ।
११. सम्झौतामा उल्लेख हुन छुटेका विषयको हकमा प्रचलित कानून र दुवै पक्षको आपसी सहमती अनुसार हुनेछ ।
१२. सम्झौता अनुरूप काम नगर्ने दोस्रो पक्षलाई कार्यालयले अनुदान रोक्न गर्नेछ । सम्झौता बमोजिम अनुदान रकम लिई दुरुपयोग गरेमा दोस्रो पक्षबाट दश प्रतिशत जरिवाना सहित अनुदान रकम असुल उपर गरिनेछ ।

दोस्रो पक्षको तर्फबाट:

हस्ताक्षर:
नाम:
पद:
कार्यालय:
कार्यालयको छाप:
रोहवर

हस्ताक्षर:
नाम:
पद:
कार्यालय:
कार्यालयको छाप:

इति सम्बन्धित साल महिना गते रोज शुभम् ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट:

हस्ताक्षर:
नाम:
पद:
कार्यालय:
कार्यालयको छाप:

हस्ताक्षर:
नाम:
पद:
कार्यालय:
कार्यालयको छाप:

(Handwritten signature)

(Handwritten signature)